DIMENSIUNEA EXPRESIVĂ A POLITEŢII ÎN *ISTORIA OTHOMANICEASCĂ* A LUI IANACHE VĂCĂRESCU. UN POSIBIL MODEL ORIENTAL?

ALINA-GEORGIANA FOCŞINEANU
Universitatea din Bucureşti

1. Introducere

Lucrarea îşi propune să investigheze în ce măsură contactele cultural-lingvistice româno-orientale stabilite între secolele XIV-XVIII au influențat modalitățile de exprimare a politeții în limba română. După cum știm, cercetarea influenței orientale asupra limbii române este constituită din studii ample sau din monografii referitoare strict la influenţa limbilor orientale în plan lexical (Löbel 1894; Şăineanu 1900; Suciu 2009, 2010), deci la nivelul structurii limbii, şi mai puţin în cel funcţional. Cum influența orientală asupra limbii și culturii române atinge apogeul în perioada fanariotă (1711/1716-1821), ne îndreptăm atenția asupra unui text de epocă, și anume *Istoria othomanicească* a lui Ianache (Ienăchiţă) Văcărescu, plecând de la teoria *limbilor în contact* (Thomason 1997; Siemund şi Kintana (eds.) 2008). Alături de aceasta, contextul contactelor româno-orientale pe care îl avem în vedere impune cercetării şi aplicarea teoriei *comunicării interculturale* (Şerbănescu 2007; Nakane 2007; Spencer-Oatey 2008; Bratt Paulston, Kiesling şi Rangel (eds.) 2012), cu scopul de a evidenția consecinţele pe care preferinţa autorului pentru anumite formulări le are în planul comunicării interculturale. Plasăm cercetarea de față într-un cadru teoretico-metodologic mai extins al *pragmaticii istorice* (Butts 1993; Jucker 1995; Jucker şi Taatvisainen 2010; Culpeper şi Kádár 2010), pornind de la *teoria politeţii lingvistice*, formulată de Penelope Brown şi Stephen C. Levinson în anii ’80 în lucrarea *Politeness: Some Universals in Language Usage* (1987). Totodată, folosim metoda numită de T. Nevalainen *analiză socio-istorică* (engl. *sociohistorical analysis*) (2013: 93) pentru a identifica unele aspecte ale influenţei orientale, ţinând cont de anumite realităţi extralingvistice proprii scrierii de care ne ocupăm. De pildă, în 1763, după otrăvirea tatălui său, Ianache (Ienăchiţă) Văcărescu se refugiază la Constantinopole, unde învaţă limba turcă[1] de la Halil Hamid, scrib al Marelui Divan (IO: XXI). De asemenea, ne reţine atenţia faptul că *Istoria othomanicească* a fost scrisă în Imperiul Otoman (începută în 1791 la Nicopole şi definitivată în 1794 la Rodos) (IO: XXXV). Aşadar, Ienăchiţă Văcărescu are statutul de martor ocular al unor evenimente relatate, obiceiuri descrise etc., este martor al *istoriei* pe care o consemnează.

[1] N. Djuvara arată că, alături de turca-osmană, Ienăchiţă Văcărescu învaţă şi limbile arabă şi persană (2006: 375), limbi de cultură la acea vreme în Imperiul Otoman.

BDD-V2325 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:05 UTC)

2. Formule politicoase sau clişee orientale?

Preluăm de la J. Culpeper (2011: 21) **1)** definirea politeţii prin tip *comportamental intenţionat* şi **2)** binomul *perspectivă empirică* (*politeţea de gradul I*; engl. *first order politeness*) vs *construct teoretic* (*politeţe de gradul II*; engl. *second order politeness*). Dată fiind abordarea din perspectiva pragmaticii istorice, în investigaţia noastră vom utiliza prima accepţie, cea a *politeţii de gradul I*, care are în vedere tipuri de comportamente şi reflectarea acestora în comunicare, ca urmare a alegerilor individuale şi a interesului personal (Culpeper 2011: 47), a *dependenţei de normele sociale* (Culpeper 2011: 20-37) şi, mai ales, a *drepturilor sociale* câştigate în urma valorizării, în interacţiune, a statutului social (Spencer-Oatey 1996, 2008). În demersul nostru ţinem cont şi de taxonomia politeții de gradul I făcută de G. Eelen: *tipul expresiv* (politeţea este codată în planul expresiei lingvistice prin termeni şi formule de adresare sau de salut, formule encomiastice etc.), *tipul clasificatoriu* (calificativ, n. ns.) (evaluarea comportamentului de către participanți prin *politicos* vs *nepoliticos*) şi *tipul metapragmatic* (concepțiile protagoniştilor situației de comunicare privitoare la politețe) (Eelen 2001: 35). În *Istoria othomanicească* singurul tip de politețe de gradul I pe care l-am identificat, tributar influenței orientale, este *tipul expresiv*, ilustrat prin unele formule encomiastice şi termeni de desemnare.

2.1. *Formule encomiastice*

Deloc surprinzător, Ienăchiţă Văcărescu foloseşte în *Istoria* sa două formule encomiastice calchiate după modelul turco-osman (*Înaltul Devlet, Înalta Poartă*). La rândul lor, formulele din turca otomană *Bâb-ı Âli*/*Babıali* şi *Devlet-i Aliye-i* provin din limba arabă (Ermiş 2008, s.v. *âli, devlet, bap*), unde *bāb* înseamnă „poartă, uşă”, *dawlat* are sensurile „stat, imperiu, dinastie”, iar ‘*alīy* are, pe lângă sensurile „mare, măreţ, înalt” şi pe cel de „nobil, nobil de provenienţă divină” (L.S., Q.M., s.v. *b.w.b., d.w.l., ‘.l.w.*). Totodată, adjectivul ‘*alīy*, articulat cu articolul arab *al*, este folosit de credincioşii musulmani în desemnarea Divinităţii, numele divin *Al*-‘*Alī* având sensurile de „cel înalt, Preaînaltul, Înaltul” (Broşteanu 2005: 265). Acest uz al adjectivului sus-menţionat, alături de asocierea puterii politice cu Divinitatea în imaginarul medieval, ar putea explica selecţia şi/sau preferinţa pentru folosirea intensificatorilor cu care Ienăchiţă Văcărescu rafinează formulele amintite. Alături de cele două formule, curent folosite de vorbitorii epocii, Ienăchiță Văcărescu utilizează în număr aproape egal sau chiar mai mare formulele personale care conțin intensificatori, ceea ce demonstrează recunoaşterea şi asumarea autorității otomane:

(1) tc. ***Devlet-i Aliye-i*** < ar. ***ad-dawlatu l-‘ulīya***, it. „marele stat”, „marele imperiu”
a. ***Înaltul Devlet***: 13 ocurenţe (+ *Înaltul Dovlet*: 2 ocurenţe)
Apoi, eşind[1]*, trecu în tahtu, după orânduiala obiceiurilor* ***înnaltului devlet*** *şi înnoi şi înfurnă vezaretul lui Ragâp* (IO: 94);
b. ***Preaînaltul Devlet****:* 14 ocurenţe
Devlet Gherei, neputând să stea la Crâm, 15 au trecut la Sinop, cerând protecţia ***prea înnaltului devlet***. ***Prea înnaltul devlet*** *şi hotărî să-i dea ajutor şi orândui pă Abdulah paşa serascher cu 100.000 dă oaste la Ismai. Orândui şi pă căpitan paşa cu annadă pă Marea Neagră, ca să dea ajutor hanului Devlet Gherei* (IO: 122).

[1] Am respectat ortografia din textul original.

BDD-V2325 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:05 UTC)

Spre deosebire de primul clișeu, cel de-al doilea, *Înalta Poartă*, mai frecvent folosit în epocă, este prelucrat de Ienăchiță Văcărescu în mai multe variante personale:

(2) tc. ***Bâb-ı Âli*/*Babıali*** < *ar.* ***al-bābu l-'alīy***, lit. „înalta poartă", „măreaţa poartă"
a. ***Înalta Poartă***: 6 ocurenţe; *Înălţata Poartă*: 1 ocurenţă
Deci fiind chemată dă Ieşi pântru obicinuitul ajutor, ce dă apururea ceru la diete în vremea ce fac alegere dă craiu, n-a trecut cu vederea a nu arăta şi la ***Înnălţata Poartă*** *această chemare obicinuită şi a cere ca şi* ***Înnalta Poartă****, ca o vecină a leşilor, să trimită sol pântru aceasta în Polonia şi să fie dânpreună sârguitoare la această alegere* (IO: 98);
b. ***Preaînalta Poartă***: 6 ocurenţe
Dân pricina cazacilor şi a lui Doroşenţki arâdicaseră războiu muscalii asupra ***prea înnaltei Porţi*** (IO: 62).

Mai mult, alegând intensificatorii *strălucita, preaputernica*, Ienăchiță Văcărescu recunoaște statutul politic și juridic al Țărilor Române în raport cu Imperiul Otoman și, implicit, relațiile personale cu Poarta: refugiat la Constantinopole, el are statutul de funcționar otoman, deci de *supus*:

c. ***Strălucita Poartă***: 1 ocurenţă
Deci turburară liniştea păcii a ***strălucitei Porţi*** *şi aţâţară focul vrăjbiei, fără cuvânt dă dreptate iarăş asupra luminatei casi Austriei, carea nici dedese pricină dă vreo vrajbă,nici să împlinise sorocul păcii trecute* (IO: 62);
d. ***Preaputernica Poartă***: 1 ocurenţă
Scrisorile mele ce am scris în judeţele Ţării Rumâneşti au fost dân dăstule la înduplecarea şi credinţa ce au fireşte rumânii către ***prea puternica Poartă****, ca să pornească pă Iăcuitorii a tuturor judeţelor; după marginea Dunării să care zaherea şi să vânză la serhaturile turceşti şi să o vânză la turci, aflându-să nemţii in Bucureşti* (IO: 162).

Alături de formulele de mai sus, am identificat și formula *faitḥ ve büyük* lit. „inaugurator/cuceritor şi mare" (http://www.nisanyansozluk.com/, http://www.tdk.gov.tr/), prin care autorul îl desemnează pe sultanul Mehmed II, cuceritorul Constantinopolelui, glosată/tradusă/explicată de Ienăchiţă Văcărescu, opţiune care evidenţiază, încă o dată, raporturile sale cu puterea otomană:

Sultan Mehmed al doilea, ce fu numit ***Fatih şi Buiuc****, adică* ***Stăpânitor şi Mare*** *(căci în adăvăr fu cel mai slăvit între înpăraţii othomani) după moartea tătâne-său, sultan Murat al doilea, în vârstă dă ani 21 la 1451 dă la Hristos şi 855, să sui în tahtul înpărăteştii sale moşteniri, în al doilea rând, în Andrianopoli* (IO: 33).

2.2. *Termeni de desemnare*

Codificarea *tipului expresiv* prin termeni de desemnare este urmarea firească a unor modele lingvistice şi culturale otomane frecvent folosite în epocă, cu menţiunea că o parte dintre aceste clișee erau utilizate mai curând de elita societăţii otomane, ceea ce arată, încă o dată, recunoaşterea şi asumarea autorităţii sultanului şi integrarea lui Ienăchiţă Văcărescu în structurile social-politice ale Imperiului. Ilustrative sunt, înainte de toate, formulele de

BDD-V2325 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:05 UTC)

desemnare care au ca formant un nume de rudenie, acesta provenit fie dintr-un arabism, dintr-un persanism sau din substratul turco-mongol. Am identificat următoarele tipare:

(1) nume de rudenie + nume de funcţie
tc. ***valede sultana*** lit. „sultana-mamă"; tc. ***valede*** < ar. *wālida(t)*[un] lit. „cea care dă naştere":
Veziru însă nu lăsă mijloc cu care să nu săvârşască râvna dă iubire dă slavă ce avea, silindu-să atât ca să înduplece pă şeih islamul să dea fetfa, cât şi să aplece pă ***valede sultana*** *pântru ca să îndemneze pă înpăratul la aceasta* (IO: 64);

(2) nume de rudenie + nume propriu
pers. ***zade*** lit. „fiu" (http://www.tdk.gov.tr/) (20 de ocurenţe)
Pântru această pricină mi s-au întâmplat şi dispută cu înnălţatul vezir Vamalî ***zade Selimu*** *paşa, ce să află într-această vreme orânduit, Nigheboli şi Cuie muhafâzî, Efleacu şi Duca sevahâlî baş bogu* (IO: 9);
(...) până veni fiiul 86 înpăratului şi moştenitoriul, ***şahzade Selim****, ce era atunci la Amasia* (IO: 47);
La văleatul 1781 avgust făcuse după mine spatar pă Gheorghie Mavrocordatul şi logodise şi pă fii-său cel mai mare ***beizade*** *Constandin* (IO: 125).

(3) nume propriu + nume de rudenie
oğlu lit. „fiu" (http://www.tdk.gov.tr/) (23 de ocurenţe)
Şi dă loc porni annele asupra unchiu-său, ***Caraman oglu****, ce ţinea pă mătuşă-sa, căci să arâdicase înpotriva înpărăţiii* (IO: 33).

Tiparele de mai sus dovedesc buna cunoaștere a specificului societății orientale. Islamul, religie de stat a Imperiului Otoman, condiționează folosirea unor nume de rudenie, precum *mamă, tată, fiu, fiică* și *unchi*. În comunitățile arabo-musulmane, „numai maternitatea îi asigură unei femei un statut social respectabil (soțul vorbește despre soție numind-o *'umm 'awlādī* „mama copiilor mei")" (Anghelescu 1993: 108). Așa se explică faptul că, după prima naștere, prenumele femeii și cel al bărbatului sunt anulate și sunt înlocuite de *kunya*, supranume de identificare în raport cu primul născut, părinții devenind *'umm X* și *'abū X* (X fiind numele primului copil). În spiritul acestei mentalități, conservate din preislam (Sitaru 2014), „titlul onorific de *'Umm* („mama lui") și *'Abū* („tatăl lui") era cel mai prețuit lucru pentru orice arab" (Rogerson 2007: 90). Din această cauză, participiul activ al verbului *walada* „a naşte" şi corespondentul său feminin au intrat în vocabularul arab al rudeniei, fiind sinonimi cu termenii de rudenie *'abū* „tată", respectiv *'umm* „mamă": *wālid* „cel care dă naştere"*, wālidat* „cea care dă naştere" (L.S., s.v. *w.l.d.*). Cum mama este figura centrală a familiei în spațiul musulman, ultimul termen arab menționat a fost împrumutat și de otomani (Ermiş 2008, s.v. *valide*), ajungând formant al formulei de desemnare *valide sultan* lit. „mama sultanului" (Ermiş 2008, s.v. *valide*), „sultana-mamă" (trad. ns.). La fel se întâmplă în Orient cu termenii care desemnează copiii. Principiul genealogic preislamic *copilul aparţine tatălui* (Smith 1903: 66) a fost preluat și promovat și de Coran, răspândindu-se în întreg arealul islamic, unde termenul de rudenie cu sensul *fiu/fiică* devine formant al numelor proprii. Prin urmare, Ienăchiță Văcărescu, prin formulele pe care le folosește, la modă în epocă, recunoaște statutul social al interlocutorilor sau al celor pe care îi evocă. Altfel spus, îi evocă în discurs *ca genealogie, ca descendență*, nu ca indivizi. Alături de tiparele discutate, Ienăchiţă Văcărescu selectează şi structuri utilizate curent în Imperiul Otoman, atât de elită, cât şi de oamenii de rând. În astfel de situaţii, unele titluri de respect sau nume de funcţii otomane, postpuse unui nume propriu, se comportă ca un nume propriu de sine stătător:

BDD-V2325 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:05 UTC)

(4) nume propriu + titlu de respect
a. ***efendi***: 51 de ocurenţe
Deci să orânduiră ***Zulficar efendi****, ce atunci era eniceri-kiatâbî şi cu prea învăţatul Scherlet-zade Alexandru Mavrocordatu, ce atunci să afla şi mare tergiman al divanului înpărătescu, care să făcuse după famozlll Panaiotache* (IO: 69-70);
b. ***beğ***:10 ocurenţe
Şair beiu*, chivemisitorul Damascului şi* ***Gazeli beiu****, chivemisitoriu Halepului, ce era suppuşi la Eghypet, să închinară lui sultan Selim* (IO: 41).

Cum Ienăchiţă Văcărescu cunoştea limba turcă şi, mai mult decât atât, scria *Istoria* în timp ce se afla în Imperiul Otoman, deci era familiarizat cu realităţile şi codurile lingvistice ale epocii, nu este de mirare că *efendi* este mai des folosit decât *beğ*. *Efendi,* lit. „domn, stăpân", provine din gr. *αυθέντης* „domn, stăpân al casei, al familiei" (http://www.nisanyansozluk.com/), iar folosirea sa presupune un grad ridicat de respect acordat interlocutorului sau persoanei desemnate (http://www.tdk.gov.tr/), în vreme ce *beğ*, titlu onorific folosit în desemnarea unei persoane de sex masculin (http://www.nisanyansozluk.com/), avea și sensul de guvernator al unei provincii otomane (Suciu 2010, s.v. *bei*). Așadar, *beğ* nu era neapărat un titlu de noblețe, ci mai curând era folosit de otomani pentru a indica un rol social și, subsumat acestuia, respectul acordat persoanelor care deținea această poziție în societatea otomană. Ienăchiță Văcărescu cunoaște realitatea respectivă și se adaptează uzanțelor epocii.

Unele nume de funcţii publice, cu largă circulaţie în epocă, postpuse numelor proprii, preiau comportamentul unui nume propriu:

(5) nume propriu + nume de funcţii publice
Într-acea seară mă dete musafir la frate-său ***Celebi aga****, care ducându-mă la Ruşciuc în casele sale îmi făcu ziafet în seara aceia, aducând şi sazuri* (IO: 161);
Suleiman Celebi, fiiu lui Baiazid, trecând în Europa cu ***Ali paşa****, vezirul tătâne-său să sui la Andrianopoli în scaunul înpărătescu. Tamerlan, după izbândă întră în* (IO: 23);
Aceasta însuşi ***Hechin başa*** *al înpăratului mi-au spus-o, aflându-mă la Rodos* (IO: 150).

Folosind acest clișeu al epocii fanariote, Ienăchiță Văcărescu își individualizează referenții, funcția publică a acestora devine pentru autor principalul element de identificare. Așadar, numele funcției, nu numele de familie, este cel care conferă stare civilă personajelor din *Istoria othomanicească*. În același timp, recunoașterea rolului deținut de personajele sale în ierarhia socială echivalează cu acceptarea stăpânirii otomane.

3. Concluzii

În lucrarea noastră am încercat să răspundem la întrebarea *În ce măsură putem vorbi despre existenţa unor modele orientale în codificarea strategiilor politeţii din* Istoria othomanicească *a lui Ienăchiţă Văcărescu?* Raportându-ne la contextul socio-cultural al scrierii *Istoriei* și la relațiile autorului cu Imperiul Otoman, ne-au atras atenția unele fapte de limbă ce pot fi subsumate dimensiunii expresive a politeții în *Istoria othomanicească*. De pildă, Ienăchiță Văcărescu nu numai că folosește unele clișee encomiastice turco-osmane pentru a desemna puterea politică, ci sporește inventarul de formule, rămânând însă tributar codului epocii. Intensificatorii pe care alege să-i folosească adaugă o notă personală

BDD-V2325 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:05 UTC)

discursului, dar reflectă clar la nivelul expresiei lingvistice constrângerea unui model pragma-stilistic, ce oglindește la rândul său structura raporturilor social-politice și juridice ale epocii fanariote. Alături de acestea, Ienăchiță Văcărescu folosește unele tipare de desemnare clișeizate în epocă – consecință a bunei cunoașteri a limbii turco-osmane, a culturii și societății otomane – pentru a-i evoca în istoria sa pe cei cu care stabilește relații la un moment dat (de tip inferior-superior sau de egalitate). Ienăchiţă Văcărescu nu este doar un refugiat în Imperiu, nu mai este un fugar, un rătăcitor fără de ţară, ci își depășește condiția, devine funcţionar al Imperiului, deci parte integrantă a acestuia, a *in-group-ului* otoman.

SURSE

IO = Văcărescu, Ianache, 2001, *Istoria othomanicească*, ediţie critică, studiu introductiv, note şi glosar de Gabriel Ștrempel, București, Editura Biblioteca Bucureştilor.

BIBLIOGRAFIE

Anghelescu, Nadia, 1993, *Introducere în Islam*, București, Editura Enciclopedică.

Bratt Paulston, Christina, Scott F. Kiesling, Elizabeth S. Rangel (eds.), 2012, *The Handbook of Intercultural Discourse and Communication*, Southern Gate, Wiley-Blackwell.

Broşteanu, Monica, 2005, *Numele lui Dumnezeu în Coran şi în Biblie*, Iași, Polirom.

Brown, Penelope, Stephen C. Levinson, 1987, *Politeness: Some Universals in Language Usage*, Cambridge, Cambridge University Press.

Butts, Robert E., 1993, *Historical Pragmatics*, Springer, Amsterdam.

Culpeper, Jonathan, 2011, *Impoliteness. Using language to cause offence*, Cambridge, Cambridge University Press.

Culpeper, Jonathan, Dániel Z. Kádár, (eds.), 2010, *Historical (Im)politeness*, Berlin, Peter Lang.

Djuvara, Neagu, 2006, *Între Orient şi Occident. Ţările române la începutul epocii moderne*, București, Humanitas.

Eelen, Gino, 2001, *A Critique of Politeness Theories*, Manchester, St. Jerome Publishing.

Ermiş, Hamza, 2008, *Arapça´dan Türkçeleşmiş Kelimeler Sözlüğü*, Istanbul, Ensar Neşriyat.

Jucker, Andreas H., 1995, *Historical Pragmatics. Pragmatics Developments in the History of English*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company.

Jucker, Andreas H., Irma Taatvitsainen (eds.), 2010, *Historical Pragmatics*, Berlin, De Gruyter.

L.S. = Ibn Manẓūr Muḥammad Abū l-Faḍīl al-Miṣrī, *Lisānu-l ʻArab*: http://www.baheth.info/, accesat în perioada octombrie – noiembrie 2015.

Löbel, Theophil, 1894, *Elemente turcești, arăbești și persane în limba română*, Constantinopole, Otto Keil.

Nakane, Ikuko, 2007, *Silence in Intercultural Communication*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company.

Nevalainen, Terttu, 2013, „Sociohistorical analysis”, în *Research Methods in Sociolinguistics. A Practical Guide*, Malden, Willey-Blackwell, p. 93–106.

Nisanyan, Şevan, 2002-2015, *Sözlerin Soyağacı. Çağdaş Türçenin Etimolijik Sözlüğü*: http://www.nisanyansozluk.com, accesat în perioada octombrie – noiembrie 2015.

Q.M. = Ibn Yaʻqūb Al-Fayrūzābādī, *Al-Qāmūs al-muḥīṭ:* http://www.baheth.info/, accesat în perioada octombrie – noiembrie 2015.

Rogerson, Barnaby, 2007, *Moștenitorii Profetului Mahomed. Cauzele schismei dintre șiiți și sunniți*, traducere din limba engleză de Anca Delia Comăneanu, Iași, Polirom, Colecția Plural M.

BDD-V2325 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:05 UTC)

Siemund, Peter, Noemi Kintana (eds.), 2008, *Languages Contact and Contact Languages*, Amsterdam/Philadelphia, John Benjamins Publishing Company.
Sitaru, Laura, 2014, „În Orientul arabo-musulman", *Dilema veche*, nr. 564, 4-10 decembrie 2014 (Dosar *Dilema Veche*: „Felurite familii") (http://dilemaveche.ro/sectiune/tema-saptamanii/articol/orientul-arabo-musulman).
Smith, W. Robertson, 1903, *Kinship & Marriage in Early Arabia*, London, Adam and Charles Black.
Spencer-Oatey, Helen, 1996, „Reconsidering power and distance", *Journal of Pragmatics*, 26, p. 1–24.
Spencer-Oatey, Helen (ed.) 2008, *Culturally Speaking. Culture, Communication and Politeness Theory*, London, Continuum.
Suciu, Emil, 2009, *Influența turcă asupra limbii române. Volumul I: Studiu monografic*, București, Editura Academiei Române.
Suciu, Emil, 2010, *Influența turcă asupra limbii române. Volumul II: Dicționarul cuvintelor românești de origine turcă*, București, Editura Academiei Române.
Şăineanu, Lazăr, 1900, *Influența orientală asupra limbei și culturei române*, București, Editura Librăriei Socec&Comp.
Şerbănescu, Andra, 2007, *Cum gândesc şi cum vorbesc ceilalţi: prin labirintul culturilor*, Polirom, Iaşi.
Thomason, Sarah G. (ed.), 1997, *Contact Languages: A Wider Perspective*, Amsterdam/ Philadelphia, John Benjamins Publishing Company.
Türk Dil Kurumu [*Dicţionarul Academiei de Limbă Turcă*]: http://www.tdk.gov.tr/, accesat în perioada octombrie – noiembrie 2015.

THE EXPRESSIVE ASPECT OF POLITENESS IN IANACHE VĂCĂRESCU'S *ISTORIA OTHOMANICEASCĂ*. A POSSIBLE ORIENTAL MODEL?

(*Abstract*)

In this paper we have analyzed the preference of Ianache Văcărescu for the use of certain politeness strategies, in the larger context of the Romanian-Oriental contacts in the 18th century. We have shown that all the politeness strategies used in *Istoria othomanicească* are the effect of Oriental influence. Moreover, Ianache Văcărescu increases the inventory of formulae by adding some intensifiers.

BDD-V2325 © 2016 Editura Universităţii din Bucureşti
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:05 UTC)